

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 3123
Warszawa, 27 sierpnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Kacpra Płażyńskiego.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel; (-) Mariusz Błaszczak; (-) Przemysław Czarnek; (-) Małgorzata Golińska; (-) Agnieszka Górska; (-) Jarosław Kaczyński; (-) Mariusz Kałużny; (-) Michał Kowalski; (-) Leonard Krasulski; (-) Grzegorz Lorek; (-) Michał Moskal; (-) Kacper Płażyński; (-) Piotr Polak; (-) Katarzyna Sójka; (-) Dariusz Stefaniuk; (-) Paweł Szrot; (-) Jacek Świat.

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 10b dodaje się art. 10c–10g w brzmieniu:

„Art. 10c. 1. Jeżeli pies zaatakował człowieka albo zwierzę domowe lub gospodarskie, powodując u człowieka lub zwierzęcia uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć, i zachodzi uzasadnione ryzyko ponownego ataku, prokurator może wydać postanowienie o odebraniu psa właścicielowi lub opiekunowi oraz o umieszczeniu go w schronisku dla zwierząt albo w innym podmiocie zapewniającym warunki bezpiecznego utrzymywania psów stwarzających zagrożenie, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania właściciela lub opiekuna psa.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli atak psa nastąpił na terenie, na którym pies był zgodnie z prawem utrzymywany, a osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu, wtargnęła na ten teren bez wiedzy i zgody osoby uprawnionej, w szczególności w celu popełnienia przestępstwa, chyba że właściciel albo opiekun umyślnie wykorzystał psa do wyrządzenia uszkodzenia ciała, uszczerbku na zdrowiu albo rozstroju zdrowia u tej osoby.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, może zostać wydane wyłącznie po zasięgnięciu opinii biegłego z zakresu behawiorystyki zwierząt albo powiatowego lekarza weterynarii.

4. Opinia, o której mowa w ust. 3, obejmuje w szczególności ocenę:

- 1) okoliczności ataku;
- 2) dotychczasowej historii zachowań agresywnych psa;
- 3) prawdopodobieństwa ponownego ataku lub innych zachowań stwarzających bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi albo zwierząt;
- 4) możliwości skutecznego ograniczenia zagrożenia przez środki mniej dolegliwe niż odebranie psa;
- 5) warunków, w jakich pies powinien być utrzymywany po odebraniu.

5. Opinię uzyskuje się nie później niż w terminie 21 dni od dnia wystąpienia o przedstawienie opinii.

6. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli dalsze pozostawienie psa u właściciela albo opiekuna stwarza bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi albo zwierząt, prokurator może wydać postanowienie, o którym mowa w ust. 1, przed uzyskaniem opinii, o której mowa w ust. 3. W sytuacji, o której mowa w zdaniu pierwszym opinię uzyskuje się nie później niż w terminie 14 dni od dnia odebrania psa.

7. Jeżeli opinia, o której mowa w ust. 3, nie potwierdzi istnienia uzasadnionego ryzyka ponownego ataku, prokurator niezwłocznie uchyla postanowienie o odebraniu psa.

8. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

9. Odebrania psa dokonuje policja, na polecenie prokuratora, przy udziale powiatowego lekarza weterynarii, a w razie potrzeby także przy udziale straży gminnej lub przedstawiciela podmiotu, do którego pies ma zostać przekazany.

10. O wydaniu postanowienia prokurator zawiadamia właściwego wójta, burmistrza albo prezydenta miasta oraz powiatowego lekarza weterynarii.

Art. 10d. 1. Pies odebrany na podstawie prawomocnego postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1, nie podlega wydaniu do adopcji, przekazaniu do domu tymczasowego ani przekazaniu osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej w celu dalszego utrzymywania, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Dopuszczalne jest przekazanie psa wyłącznie:

- 1) między schroniskami dla zwierząt;
- 2) do podmiotu wyspecjalizowanego w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie;
- 3) do zakładu leczniczego dla zwierząt w celu leczenia lub obserwacji.

3. Podmiot, któremu przekazano psa, jest obowiązany utrzymywać go w warunkach niestwarzających zagrożenie dla ludzi i innych zwierząt.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, wpisuje się do dokumentacji psa prowadzonej przez schronisko albo inny podmiot, któremu pies został przekazany.

Art. 10e. 1. Na postanowienie prokuratora, o którym mowa w art. 10c ust. 1, właścicielowi albo opiekunowi psa przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca prowadzenia postępowania.

2. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

3. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia. Sąd może jednak wstrzymać wykonanie postanowienia, jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności, a wstrzymanie wykonania nie spowoduje zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi albo zwierząt.

4. Sąd rozpoznaje zażalenie niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia jego wpływu.

5. Sąd może utrzymać postanowienie w mocy, zmienić je albo uchylić.

6. W razie uchylenia postanowienia pies podlega niezwłocznemu zwrotowi właścicielowi albo opiekunowi.

Art. 10f. 1. Koszty odebrania, transportu, utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa do dnia uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1 ponosi jego właściciel albo opiekun. Od dnia uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1, koszty utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa ponosi podmiot, któremu przekazano psa.

2. W razie uchylenia postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1, koszty, o których mowa w ust. 1, ponosi Skarb Państwa.

3. Do należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 10g. 1. Jeżeli z opinii, o której mowa w art. 10c ust. 3, wynika, że zagrożenie może zostać skutecznie ograniczone bez odebrania psa, prokurator może, zamiast postanowienia o odebraniu psa, wydać postanowienie nakazujące właścicielowi albo opiekunowi stosowanie określonych środków bezpieczeństwa.

2. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być w szczególności:

- 1) obowiązek prowadzenia psa wyłącznie na smyczy i w kagańcu;
- 2) zakaz spuszczenia psa ze smyczy poza terenem prywatnym;
- 3) obowiązek właściwego zabezpieczenia nieruchomości, na której pies przebywa;
- 4) obowiązek odbycia konsultacji behawioralnej;
- 5) obowiązek poddania psa badaniu lekarsko-weterynaryjnemu.

3. Przepisy art. 10e stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli właściciel albo opiekun nie wykonuje środków, o których mowa w ust. 1, prokurator może wydać postanowienie o odebraniu psa na podstawie art. 10c ust. 1.”;

2) po art. 37c dodaje się art. 37d w brzmieniu:

„Art. 37d. 1. Kto wydaje do adopcji, przekazuje do domu tymczasowego albo w inny sposób przekazuje osobie trzeciej psa odebranego na podstawie prawomocnego postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1, wbrew zakazowi określonymu w art. 10d ust. 1, podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto utrudnia albo udaremnia wykonanie postanowienia o odebraniu psa, o którym mowa w art. 10c ust. 1.

3. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1 albo 2, sąd może orzec zakaz posiadania psów na okres do 5 lat.”.

Art. 2. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w sprawach dotyczących ataków psów stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Informacje o wcześniejszych atakach mogą być uwzględniane przy ocenie ryzyka ponownego ataku, o której mowa w art. 10c ust. 4 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

Projektowana ustawa odpowiada na realną lukę w polskim systemie prawnym. Obowiązujące przepisy przewidują możliwość odebrania zwierzęcia wtedy, gdy zwierzę jest ofiarą znęcania się, a przypadek zwierzęcia jest zasadniczo powiązany ze skazaniem sprawcy za przestępstwo przeciwko zwierzęciu. Nie istnieje natomiast odrębny, prewencyjny i skuteczny mechanizm pozwalający państwu odebrać psa, który zaatakował człowieka albo inne zwierzę, spowodował uszczerbek na zdrowiu lub nawet śmierć i zgodnie z oceną specjalisty stwarza ryzyko ponownego ataku.

Oznacza to, że obecne prawo dobrze rozpoznaje sytuację, w której należy chronić zwierzę przed człowiekiem, ale nie daje wystarczająco skutecznych narzędzi w sytuacji odwrotnej: gdy to zachowanie zwierzęcia, przy braku należytego nadzoru ze strony właściciela lub opiekuna, staje się zagrożeniem dla ludzi i innych zwierząt. Projektowana zmiana tę lukę zamyka.

Państwo nie może czekać, aż agresywny pies z historią ataków ponownie zrobi krzywdę człowiekowi lub innemu zwierzęciu. Dzisiejsze przepisy chronią zwierzę przed złym właścicielem, ale nie chronią w wystarczającym stopniu ludzi i innych zwierząt przed psem, którego agresja została już potwierdzona w praktyce. W takich sytuacjach reakcja państwa nie powinna zaczynać się dopiero po tragedii.

Problem nie ma charakteru incydentalnego. Według danych przywoływanych w debacie publicznej, w 2024 r. w Polsce doszło do niemal 27 tysięcy pogryzień ludzi przez psy, czyli średnio do kilkudziesięciu takich zdarzeń dziennie. Chodzi o przypadki wymagające pomocy lekarskiej i zgłoszenia sanitarnego. Skala ta pokazuje, że pogryzienia przez psy nie są wyłącznie kwestią jednostkowych zaniedbań, lecz problemem bezpieczeństwa publicznego, wymagającym bardziej precyzyjnych narzędzi prawnych.

W ostatnich latach opinia publiczna wielokrotnie była konfrontowana z dramatycznymi sprawami, w których ataki psów kończyły się śmiercią ludzi. W styczniu 2024 r. w Zgorzelcu pies zaatakował siedmioletnią dziewczynkę, która mimo udzielonej pomocy medycznej zmarła wskutek odniesionych obrażeń. W czerwcu 2024 r. pod Barczewem doszło do śmierci siedmioletniej dziewczynki zaatakowanej przez psy na terenie hodowli. Z komunikatu Sądu Okręgowego w Olsztynie wynika, że dziewczynka weszła na teren wybiegu i kojca, gdzie przebywało sześć psów, a w rezultacie licznych obrażeń ciała zmarła.

Również w 2024 r. w Ojsławicach w gminie Radków pies, który wydostał się z nienależycie zabezpieczonej posesji, zaatakował mężczyznę wracającego polną drogą. Pokrzywdzony doznał licznych obrażeń i zmarł na miejscu. W tej sprawie zapadł prawomocny wyrok dotyczący nieumyślnego spowodowania śmierci człowieka w następstwie pogryzienia przez psa. W październiku 2025 r. w okolicach Zielonej Góry trzy psy zaatakowały 46-letniego mężczyznę, który po kilku dniach zmarł w szpitalu. Według informacji prokuratury przywoływanych w mediach właściciel miał wiedzieć, że jego psy mogą zachowywać się agresywnie, a teren, na którym przebywały, nie był właściwie zabezpieczony.

Sprawy te pokazują, że problem nie sprowadza się wyłącznie do odpowiedzialności karnej właściciela po fakcie. Odpowiedzialność karna jest konieczna, ale często przychodzi dopiero wtedy, gdy doszło już do nieodwracalnej tragedii. Projektowana ustawa ma charakter prewencyjny. Jej celem jest stworzenie procedury pozwalającej na realną reakcję państwa po poważnym ataku, ale zanim dojdzie do kolejnego zdarzenia, które może zakończyć się ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu albo śmiercią.

Projekt nie zakłada automatycznego odbierania psów po każdym incydencie. Przesłanką zastosowania nowych przepisów ma być atak skutkujący uszkodzeniem ciała, uszczerbkiem na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć zaatakowanego człowieka albo zwierzęcia. Dodatkowym warunkiem jest uzasadnione ryzyko ponownego ataku, oceniane po zasięgnięciu opinii biegłego behawiorysty zwierzęcego albo powiatowego lekarza weterynarii. Tym samym projekt odróżnia przypadkowe, jednorazowe i mniej poważne zdarzenia od sytuacji, w których zachowanie psa i okoliczności ataku wskazują na realne, dalsze zagrożenie.

Projektowana regulacja nie jest wymierzona w odpowiedzialnych właścicieli psów. Nie opiera się na założeniu, że pies jako taki jest zagrożeniem. Przeciwnie, jej konstrukcja chroni właścicieli przed arbitralnością państwa, ponieważ decyzja o odebraniu psa będzie mogła zostać podjęta wyłącznie po spełnieniu konkretnych przesłanek: wystąpieniu poważnego ataku, powstaniu skutku zdrowotnego, uzyskaniu opinii specjalisty oraz wydaniu decyzji przez prokuratora. Właściciel albo opiekun psa będzie miał zapewnione prawo zaskarżenia takiej decyzji do sądu.

Powierzenie kompetencji prokuratorowi wynika z charakteru sprawy. Atak psa powodujący uszczerbek na zdrowiu albo poważne obrażenia bardzo często pozostaje w związku

z postępowaniem karnym lub sprawdzającym dotyczącym odpowiedzialności właściciela albo opiekuna. Prokurator dysponuje instrumentami pozwalającymi szybko zabezpieczyć materiał dowodowy, zlecić opinię specjalistyczną i ocenić, czy dalsze pozostawienie psa u właściciela tworzy zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo zwierząt. Jednocześnie sądowa kontrola takiej decyzji zapewnia ochronę praw właściciela.

Istotnym elementem projektu jest możliwość zastosowania środków mniej dolegliwych niż odebranie psa, jeżeli opinia specjalisty wskazuje, że zagrożenie można skutecznie ograniczyć w inny sposób. Mogą to być w szczególności obowiązek prowadzenia psa na smyczy i w kagańcu, zakaz spuszczenia psa ze smyczy poza terenem prywatnym, obowiązek zabezpieczenia posesji, konsultacja behawioralna. Odebranie psa powinno pozostawać środkiem ostatecznym, stosowanym wtedy, gdy inne instrumenty nie dają realnej gwarancji bezpieczeństwa.

Projekt przewiduje również, że pies odebrany w tym trybie nie będzie mógł zostać przekazany do adopcji. Rozwiązanie to wynika z celu ustawy. Jeżeli podstawą odebrania psa jest poważny atak i profesjonalnie potwierdzone ryzyko jego ponowienia, to przekazanie zwierzęcia do kolejnej osoby fizycznej nie usuwa zagrożenia, lecz jedynie przenosi je na innego opiekuna, jego rodzinę, sąsiadów, osoby postronne oraz inne zwierzęta. Dlatego pies powinien pozostawać wyłącznie w schronisku dla zwierząt albo innym wyspecjalizowanym podmiocie zdolnym do jego bezpiecznego utrzymywania.

Projektowana ustawa zachowuje równowagę między ochroną ludzi, ochroną innych zwierząt, prawami właściciela oraz humanitarnym traktowaniem psa. Nie wprowadza odpowiedzialności zbiorowej wobec właścicieli psów, nie tworzy automatyzmu i nie opiera się na kryteriach pozamerytorycznych. Wprowadza natomiast brakujące narzędzie prawne dla sytuacji najpoważniejszych, w których wcześniejszy atak i specjalistyczna ocena ryzyka wskazują, że pozostawienie psa u dotychczasowego właściciela albo dopuszczenie do jego późniejszej adopcji może prowadzić do kolejnych tragedii.

Celem ustawy jest więc zwiększenie bezpieczeństwa publicznego, wzmocnienie odpowiedzialności właścicieli i opiekunów psów oraz stworzenie jasnej procedury reagowania na przypadki, w których pies po poważnym ataku stanowi dalsze, realne i potwierdzone zagrożenie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Kacper Płażyński

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Celem projektowanej regulacji jest odpowiedź na brak uregulowania prawnego dotyczącego sytuacji, w której to nie istnieje odrębny, prewencyjny i skuteczny mechanizm pozwalający państwu odebrać psa, który zaatakował człowieka albo inne zwierzę, spowodował uszczerbek na zdrowiu lub nawet śmierć i zgodnie z oceną specjalisty stwarza ryzyko ponownego ataku. Jej celem jest stworzenie procedury pozwalającej na realną reakcję państwa po poważnym ataku, ale zanim dojdzie do kolejnego zdarzenia, które może zakończyć się ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu albo śmiercią.

Obecne prawo dobrze rozpoznaje sytuację, w której należy chronić zwierzę przed człowiekiem, ale nie daje wystarczająco skutecznych narzędzi w sytuacji odwrotnej: gdy to zachowanie zwierzęcia, przy braku należytego nadzoru ze strony właściciela lub opiekuna, staje się zagrożeniem dla ludzi i innych zwierząt. Projektowana zmiana tę lukę zamyka.

Projekt nie zakłada automatycznego odbierania psów po każdym incydencie. Przesłanką zastosowania nowych przepisów ma być atak skutkujący uszkodzeniem ciała, uszczerbkiem na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć zaatakowanego człowieka albo zwierzęcia. Dodatkowym warunkiem jest uzasadnione ryzyko ponownego ataku, oceniane po zasięgnięciu opinii biegłego behawiorysty zwierzęcego albo powiatowego lekarza weterynarii. Tym samym projekt odróżnia przypadkowe, jednorazowe i mniej poważne zdarzenia od sytuacji, w których zachowanie psa i okoliczności ataku wskazują na realne, dalsze zagrożenie.

Projektowana regulacja nie jest wymierzona w odpowiedzialnych właścicieli psów. Nie opiera się na założeniu, że pies jako taki jest zagrożeniem. Przeciwnie, jej konstrukcja chroni właścicieli przed arbitralnością państwa, ponieważ decyzja o odebraniu psa będzie mogła zostać podjęta wyłącznie po spełnieniu konkretnych przesłanek: wystąpieniu poważnego ataku, powstaniu skutku zdrowotnego, uzyskaniu opinii specjalisty oraz wydaniu decyzji przez prokuratora. Właściciel albo opiekun psa będzie miał zapewnione prawo zaskarżenia takiej decyzji do sądu.

Istotnym elementem projektu jest możliwość zastosowania środków mniej dolegliwych niż odebranie psa, jeżeli opinia specjalisty wskazuje, że zagrożenie można skutecznie ograniczyć w inny sposób. Mogą to być w szczególności obowiązek prowadzenia psa na smyczy i w kagańcu, zakaz spuszczenia psa ze smyczy poza terenem prywatnym, obowiązek zabezpieczenia posesji, konsultacja behawioralna. Odebranie psa powinno pozostawać środkiem ostatecznym, stosowanym wtedy, gdy inne instrumenty nie dają realnej gwarancji bezpieczeństwa.

Projekt przewiduje również, że pies odebrany w tym trybie nie będzie mógł zostać przekazany do adopcji. Rozwiązanie to wynika z celu ustawy. Jeżeli podstawą odebrania psa jest poważny atak i profesjonalnie potwierdzone ryzyko jego ponowienia, to przekazanie zwierzęcia do kolejnej osoby fizycznej nie usuwa zagrożenia, lecz jedynie przenosi je na innego opiekuna, jego rodzinę, sąsiadów, osoby postronne oraz inne zwierzęta. Dlatego pies powinien pozostawać wyłącznie w schronisku dla zwierząt albo innym wyspecjalizowanym podmiocie zdolnym do jego bezpiecznego utrzymywania.

Projektowana ustawa zachowuje równowagę między ochroną ludzi, ochroną innych zwierząt, prawami właściciela oraz humanitarnym traktowaniem psa. Nie wprowadza odpowiedzialności zbiorowej wobec właścicieli psów, nie tworzy automatyzmu i nie opiera się na kryteriach pozamerytorycznych. Wprowadza natomiast brakujące narzędzie prawne dla sytuacji najpoważniejszych, w których wcześniejszy atak i specjalistyczna ocena ryzyka wskazują, że pozostawienie psa u dotychczasowego właściciela albo dopuszczenie do jego późniejszej adopcji może prowadzić do kolejnych tragedii.

Celem ustawy jest więc zwiększenie bezpieczeństwa publicznego, wzmocnienie odpowiedzialności właścicieli i opiekunów psów oraz stworzenie jasnej procedury reagowania na przypadki, w których pies po poważnym ataku stanowi dalsze, realne i potwierdzone zagrożenie.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ Nie

Cel, który ma być osiągnięty za pomocą przedmiotowego projektu ustawy nie może być zrealizowany za pomocą innych środków niż zaproponowane w projekcie.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projekt ustawy pozostaje spójny z dotychczasowymi regulacjami, w tym Konstytucją RP oraz konstytucyjnym standardem ochrony wolności i praw.

Projekt ustawy prowadzi do istotnej, korzystnej zmiany w zakresie bezpieczeństwa publicznego, wzmacnia odpowiedzialność właścicieli i opiekunów nad swoimi psami oraz tworzy procedury dotychczas nieistniejące w polskim systemie prawnym.

Podstawowym skutkiem prawnym projektowanej ustawy będzie przyznanie prokuratorowi kompetencji do wydania postanowienia o odebraniu psa właścicielowi albo opiekunowi w sytuacji, gdy atak spowodował uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć człowieka lub zwierzęcia, a jednocześnie zachodzi uzasadnione ryzyko ponownego ataku. Odebranie psa będzie miało charakter środka służącego zapobieganiu dalszemu zagrożeniu dla życia i zdrowia ludzi oraz zwierząt.

Projektowana regulacja przewiduje również szczególny tryb działania w przypadkach niecierpiących zwłoki.

Kluczowym skutkiem prawnym będzie wprowadzenie ograniczeń dotyczących dalszego dysponowania psem odebrany na podstawie prawomocnego postanowienia. Pies taki nie będzie mógł zostać wydany do adopcji, przekazany do domu tymczasowego ani przekazany osobie fizycznej lub innemu podmiotowi w celu dalszego utrzymywania, z wyjątkiem przekazania do innego schroniska, podmiotu wyspecjalizowanego w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie albo zakładu leczniczego dla zwierząt w celu leczenia lub obserwacji.

Projekt tworzy normatywne zabezpieczenie dla właścicieli psów oraz chroni społeczeństwo przed ewentualnym zagrożeniem.

Poprzez projekt wprowadza się narzędzia prawne dla sytuacji najpoważniejszych, w których wcześniejszy atak i specjalistyczna ocena ryzyka wskazują, że pozostawienie psa u dotychczasowego właściciela albo dopuszczenie do jego późniejszej adopcji może prowadzić do problematycznych sytuacji.

Projekt ustanawia jednocześnie mechanizm sądowej kontroli decyzji prokuratora. Właścicielowi albo opiekunowi psa będzie przysługiwało zażalenie na postanowienie o odebraniu psa do właściwego sądu rejonowego. Sąd będzie mógł utrzymać postanowienie w mocy, zmienić je albo uchylić. Wprowadzenie tego środka zaskarżenia stanowi istotną gwarancję ochrony praw właściciela lub opiekuna psa przed nieuzasadnionym lub nieproporcjonalnym zastosowaniem środka.

Nowelizacja wprowadza także nowy typ wykroczenia. Karze aresztu albo grzywny będzie podlegała osoba, która wbrew ustawowemu zakazowi wyda psa do adopcji, przekaze go do domu tymczasowego albo w inny sposób przekaze osobie trzeciej. Takiej samej karze będzie podlegała osoba, która będzie utrudniała albo udaremniała wykonanie postanowienia o odebraniu psa. Dodatkowo, w razie ukarania za wykroczenia, o których mowa powyżej sąd będzie mógł orzec zakaz posiadania psów na okres do 5 lat. Przepisy te mają zapewnić skuteczność projektowanych mechanizmów poprzez ustanowienie odpowiedzialności za naruszenie zakazu dalszego przekazywania psa oraz za uniemożliwianie wykonania decyzji o jego odebraniu.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt przewiduje wejście w życie ustawy po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Termin ten umożliwi przygotowanie podmiotów objętych ustawą do wdrożenia nowych rozwiązań.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Wejście w życie projektowanych przepisów może przyczynić się do:

1. Zapewnienia bezpiecznych przestrzeni publicznych poprzez stworzenie skutecznego mechanizmu szybkiego reagowania na przypadki poważnych ataków psów.
2. Spadku liczby wypadków z udziałem psów.
3. Pozytywnego wpływu na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, w szczególności osób mających kontakt z psami w przestrzeni publicznej
4. Zwiększenia świadomości opieki nad zwierzęciem – większy spokój właścicieli i opiekunów psów.
5. Zwiększenia odpowiedzialności właścicieli i opiekunów psów za właściwe zabezpieczenie zwierząt.
6. Częstszego korzystania z usług behawiorystów, wyższy poziom wyszkolenia psów.
7. Zwiększenia integracji lokalnej – budowanie lepszych relacji sąsiedzkich poprzez bezpieczniejsze otoczenie.
8. Wprowadzenia możliwości zastosowania środków alternatywnych wobec odebrania psa.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projektowana ustawa będzie miała ograniczony i głównie pośredni wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Wpływ na sektor mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców może wystąpić przede wszystkim w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą związaną z opieką nad zwierzętami, w szczególności schronisk dla zwierząt, zakładów leczniczych dla zwierząt, podmiotów świadczących usługi behawiorystyczne,

transport zwierząt oraz podmiotów wyspecjalizowanych w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie. Projektowana regulacja może zwiększyć zapotrzebowanie na usługi świadczone przez przedsiębiorców prowadzących tego rodzaju działalność oraz stworzyć nowe możliwości prowadzenia działalności gospodarczej.

Projekt może zatem pozytywnie wpłynąć na przedsiębiorców świadczących specjalistyczne usługi związane z utrzymywaniem i leczeniem psów, jednak skala tego wpływu będzie zależna od liczby przypadków zastosowania projektowanych przepisów

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projektowana ustawa może spowodować dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa oraz, w ograniczonym zakresie, dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Skala tych skutków będzie uzależniona przede wszystkim od liczby psów odebranych na podstawie projektowanych przepisów, długości ich pobytu w schroniskach lub innych wyspecjalizowanych podmiotach, liczby przeprowadzonych badań i opinii oraz liczby przypadków uchylenia postanowienia o odebraniu psa.

Trzeba zaznaczyć, że zgodnie z projektowanym art. 10f ust. 1 do dnia uprawomocnienia się postanowienia koszty odebrania, transportu, utrzymania, leczenia, obserwacji i badań ponosi właściciel albo opiekun psa. Oznacza to, że wydatki ponoszone przez schronisko lub inny podmiot mogą być następnie dochodzone od właściciela lub opiekuna. W przypadku skutecznego wyegzekwowania tych należności nastąpi częściowa lub całkowita kompensacja wydatków poniesionych wcześniej przez sektor finansów publicznych.

Natomiast od dnia uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1, koszty utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa ponosi podmiot, któremu przekazano psa.

Po stronie budżetu państwa mogą wystąpić przede wszystkim koszty:

1. sporządzenia opinii specjalistycznych;
2. czynności Policji i prokuratury związanych ze stosowaniem nowych przepisów;
3. postępowań zażaleniowych przed sądem;
4. utrzymania, leczenia i badań psów w przypadkach, w których postanowienie o odebraniu zostanie uchylone.

Koszty pracy Policji, prokuratury i sądów będą w znacznej części realizowane w ramach obecnych struktur organizacyjnych.

Wpływ ustawy na budżety jednostek samorządu terytorialnego będzie wynikał przede wszystkim z konieczności zapewnienia odpowiednich warunków utrzymywania psów odebranych na podstawie art. 10c, w przypadku gdy psy te zostaną przekazane do schronisk lub innych podmiotów, których działalność jest finansowana lub współfinansowana przez

jednostki samorządu terytorialnego. Szacuje, że koszty te nie przekroczą kwoty 1,2 mln zł w skali roku.

Natomiast dodatkowe obciążenie budżetu państwa, związane przede wszystkim z przypadkami uchylenia postanowień i kosztami specjalistycznych opinii, można szacować na około 900 tys. zł rocznie, w zależności od sposobu rozliczania kosztów opinii oraz obsługi postępowań.

Szacunki te mają jednak charakter orientacyjny. Rzeczywiste skutki finansowe będą zależały przede wszystkim od liczby zastosowanych środków, długości pobytu psów w miejscach odosobnienia, kosztów funkcjonowania poszczególnych schronisk i wyspecjalizowanych podmiotów oraz skuteczności egzekwowania należności od właścicieli i opiekunów.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana ustawa może spowodować dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa oraz, w ograniczonym zakresie, dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Skala tych skutków będzie uzależniona przede wszystkim od liczby psów odebranych na podstawie projektowanych przepisów, długości ich pobytu w schroniskach lub innych wyspecjalizowanych podmiotach, liczby przeprowadzonych badań i opinii oraz liczby przypadków uchylenia postanowienia o odebraniu psa.

Trzeba zaznaczyć, że zgodnie z projektowanym art. 10f ust. 1 do dnia uprawomocnienia się postanowienia koszty odebrania, transportu, utrzymania, leczenia, obserwacji i badań ponosi właściciel albo opiekun psa. Oznacza to, że wydatki ponoszone przez schronisko lub inny podmiot mogą być następnie dochodzone od właściciela lub opiekuna. W przypadku skutecznego wyegzekwowania tych należności nastąpi częściowa lub całkowita kompensacja wydatków poniesionych wcześniej przez sektor finansów publicznych.

Natomiast od dnia uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w art. 10c ust. 1, koszty utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa będzie ponosił podmiot, któremu przekazano psa.

Po stronie budżetu państwa wystąpią przede wszystkim koszty:

1. sporządzenia opinii specjalistycznych;
2. czynności Policji i prokuratury związanych ze stosowaniem nowych przepisów;
3. postępowań zażaleniowych przed sądem;
4. utrzymania, leczenia i badań psów w przypadkach, w których postanowienie o odebraniu zostanie uchylone.

Koszty pracy Policji, prokuratury i sądów będą w znacznej części realizowane w ramach obecnych struktur organizacyjnych.

Wpływ ustawy na budżety jednostek samorządu terytorialnego będzie wynikał przede wszystkim z konieczności zapewnienia odpowiednich warunków utrzymywania psów odebranych na podstawie art. 10c, w przypadku gdy psy te zostaną przekazane do schronisk

lub innych podmiotów, których działalność jest finansowana lub współfinansowana przez jednostki samorządu terytorialnego. Szacuje, że koszty te nie przekroczą kwoty 1,2 mln zł w skali roku.

Natomiast dodatkowe obciążenie budżetu państwa, związane przede wszystkim z przypadkami uchYLENIA postanowień i kosztami specjalistycznych opinii, można szacować na około 900 tys. zł rocznie, w zależności od sposobu rozliczania kosztów opinii oraz obsługi postępowań.

Szacunki te mają jednak charakter orientacyjny. Rzeczywiste skutki finansowe będą zależały przede wszystkim od liczby zastosowanych środków, długości pobytu psów w miejscach odosobnienia, kosztów funkcjonowania poszczególnych schronisk i wyspecjalizowanych podmiotów oraz skuteczności egzekwowania należności od właścicieli i opiekunów.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

Warszawa, 14 września 2026 r.

BEOS-WPEiM-2125/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.281.1A.2026
Data wpływu 14.09.26v.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Kacper Płażyński)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie przewidziano nowelizację ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹ (dalej: u.o.z; art. 1 projektu, dodawane art. 10c-10g u.o.z.).

Proponowana ustawa wprowadza rozwiązania umożliwiające odebranie psa właścicielowi lub opiekunowi w przypadku, gdy pies zaatakował człowieka albo zwierzę domowe lub gospodarskie, powodując uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć, i zachodzi uzasadnione ryzyko ponownego ataku. Zgodnie z nowelizacją po stwierdzeniu zaistnienia wymienionych wyżej przesłanek prokurator będzie mógł wydać postanowienie o odebraniu psa oraz o umieszczeniu go w schronisku dla zwierząt albo w innym podmiocie zapewniającym warunki bezpiecznego utrzymywania psów stwarzających zagrożenie, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania właściciela lub opiekuna psa (dodawany art. 10c u.o.z.). Wskazane postanowienie będzie mogło zostać wydane po zasięgnięciu przez prokuratora opinii biegłego z zakresu behawiorystyki zwierząt albo powiatowego lekarza weterynarii (dalej: opinia). W projekcie przewidziano tryb i wymogi dotyczące sporządzenia opinii, określono także przesłanki, których spełnienie spowoduje, że opinia będzie mogła zostać wydana już po odebraniu psa. Proponowany mechanizm nie znajdzie zastosowania, jeżeli atak psa nastąpił na terenie, na którym zwierzę było zgodnie

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

z prawem utrzymywane, a osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu, wtargnęła na ten teren bez wiedzy i zgody osoby uprawnionej, w szczególności w celu popełnienia przestępstwa, chyba że właściciel albo opiekun umyślnie wykorzystał psa do wyrządzenia uszkodzenia ciała, uszczerbku na zdrowiu albo rozstroju zdrowia u tej osoby. Zgodnie z nowelizacją czynności związane z odebraniem psa powinny zostać przeprowadzone przez policję (na polecenie prokuratora), przy udziale powiatowego lekarza weterynarii, a w razie potrzeby także przy udziale straży gminnej lub przedstawiciela podmiotu, do którego pies ma zostać przekazany.

W projekcie określono ograniczenia związane z możliwością pobytu odebranego w omawianym postępowaniu psa poza schroniskiem albo innym podmiotem, w którym go umieszczono (dodawany art. 10d u.o.z.). Stosownie do proponowanej ustawy taki pies nie będzie podlegał wydaniu do adopcji, przekazaniu do domu tymczasowego ani przekazaniu osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej w celu dalszego utrzymywania. Dopuszczalne będzie przekazanie psa wyłącznie: między schroniskami dla zwierząt; do podmiotu wyspecjalizowanego w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie; do zakładu leczniczego dla zwierząt w celu leczenia lub obserwacji.

Nowelizacja określa ponadto, że na postanowienie prokuratora dotyczące odebrania psa jego właścicielowi albo opiekunowi będzie przysługiwało zażalenie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca prowadzenia postępowania (dodawany art. 10e u.o.z.).

Proponowana ustawa określa zasady pokrywania kosztów związanych z odebraniem psa (dodawany art. 10f u.o.z.). W szczególności stanowi, że koszty odebrania, transportu, utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa do dnia uprawomocnienia się postanowienia o odebraniu zwierzęcia będzie ponosił jego właściciel albo opiekun. Od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia koszty utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa będzie ponosił podmiot, któremu przekazano psa.

W projekcie wskazano, że jeśli z opinii będzie wynikało, że zagrożenie będzie mogło zostać skutecznie ograniczone bez odebrania psa, prokurator będzie mógł wydać postanowienie nakazujące właścicielowi albo opiekunowi stosowanie określonych środków bezpieczeństwa (dodawany art. 10g u.o.z.).

Projekt zawiera przepisy karne (dodawany art. 37d u.o.z.) oraz przepisy przejściowe (art. 2 projektu).

Proponowana ustawa miałaby wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 14 września 2026 r.

BEOS-WPEiM-2126/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III-020.281.11.2026

Data wpływu 14.09.26v.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Kacper Płażyński) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W projekcie przewidziano nowelizację ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹ (dalej: u.o.z; art. 1 projektu, dodawane art. 10c-10g u.o.z.). Proponowana ustawa wprowadza rozwiązania umożliwiające odebranie psa właścicielowi lub opiekunowi w przypadku, gdy pies zaatakował człowieka albo zwierzę domowe lub gospodarskie, powodując uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć, i zachodzi uzasadnione ryzyko ponownego ataku. Zgodnie z nowelizacją po stwierdzeniu zaistnienia wymienionych wyżej przesłanek prokurator będzie mógł wydać postanowienie o odebraniu psa oraz o umieszczeniu go w schronisku dla zwierząt albo w innym podmiocie zapewniającym warunki bezpiecznego utrzymywania psów stwarzających zagrożenie, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania właściciela lub opiekuna psa (dodawany art. 10c u.o.z.). Wskazane postanowienie będzie mogło zostać wydane po zasięgnięciu przez prokuratora opinii biegłego z zakresu behawiorystyki zwierząt albo powiatowego lekarza weterynarii (dalej: opinia). W projekcie przewidziano tryb i wymogi dotyczące sporządzenia opinii, określono także przesłanki, których spełnienie spowoduje, że opinia będzie mogła zostać wydana już po odebraniu psa. Proponowany mechanizm nie znajdzie zastosowania, jeżeli atak psa nastąpił na terenie, na którym zwierzę było zgodnie z prawem utrzymywane, a osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu, wtargnęła na ten teren bez wiedzy i zgody osoby uprawnionej, w szczególności w celu popełnienia przestępstwa, chyba że właściciel albo opiekun umyślnie wykorzystał psa do wyrządzenia uszkodzenia ciała, uszczerbku na zdrowiu albo rozstroju zdrowia u tej osoby. Zgodnie z nowelizacją czynności związane z odebraniem psa powinny zostać przeprowadzone przez policję (na polecenie prokuratora), przy udziale powiatowego lekarza weterynarii, a w razie potrzeby także przy udziale straży gminnej lub przedstawiciela podmiotu, do którego pies ma zostać

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

przekazany.

W projekcie określono ograniczenia związane z możliwością pobytu odebranego w omawianym postępowaniu psa poza schroniskiem albo innym podmiotem, w którym go umieszczono (dodawany art. 10d u.o.z.). Stosownie do proponowanej ustawy taki pies nie będzie podlegał wydaniu do adopcji, przekazaniu do domu tymczasowego ani przekazaniu osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej w celu dalszego utrzymywania. Dopuszczalne będzie przekazanie psa wyłącznie: między schroniskami dla zwierząt; do podmiotu wyspecjalizowanego w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie; do zakładu leczniczego dla zwierząt w celu leczenia lub obserwacji. Nowelizacja określa ponadto, że na postanowienie prokuratora dotyczące odebrania psa jego właścicielowi albo opiekunowi będzie przysługiwało zażalenie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca prowadzenia postępowania (dodawany art. 10e u.o.z.).

Proponowana ustawa określa zasady pokrywania kosztów związanych z odebraniem psa (dodawany art. 10f u.o.z.). W szczególności stanowi, że koszty odebrania, transportu, utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa do dnia uprawomocnienia się postanowienia o odebraniu zwierzęcia będzie ponosił jego właściciel albo opiekun. Od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia koszty utrzymania, leczenia, obserwacji oraz koniecznych badań psa będzie ponosił podmiot, któremu przekazano psa. W projekcie wskazano, że jeśli z opinii będzie wynikało, że zagrożenie będzie mogło zostać skutecznie ograniczone bez odebrania psa, prokurator będzie mógł wydać postanowienie nakazujące właścicielowi albo opiekunowi stosowanie określonych środków bezpieczeństwa (dodawany art. 10g u.o.z.).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszutarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CZ PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT SŁUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/283/26

Warszawa, 4 września 2026 roku

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-111.020.281.10.2026

Data wpływu 10.09.26v.

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 3 września 2026 r., w którym zwrócono się o opinię w sprawie **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt** (RPW/28884/2026, dalej jako „Projekt”) proszę przyjąć następujące spostrzeżenia Związku Powiatów Polskich.

Co do zasady należy pozytywnie ocenić wskazanie problemu oraz kierunek proponowanej nowelizacji. Projekt na pewno zasługuje więc na co najmniej przedyskutowanie na forum parlamentu, także w kontekście obowiązujących rozwiązań oraz ewentualnego dopracowania proceduralnego.

Jednocześnie zwracamy uwagę, że wobec wskazanej skali zjawisk pogryzień przez psy, możemy mieć do czynienia ze znaczącym obciążeniem schronisk i innych instytucji, które miałyby zajmować się odebranymi zwierzętami.

Zastrzeżenia budzi przyjęty w projekcie model finansowania utrzymania zwierzęcia odebranego na podstawie art. 10c ust. 1, w zakresie, w jakim po uprawomocnieniu się prokuratorskiego postanowienia całość kosztów utrzymania, leczenia, obserwacji i koniecznych badań psa przerzucana jest w całości na podmiot, któremu psa przekazano (art. 10f ust. 1 zdanie drugie). W praktyce będzie to dotyczyć schronisk dla zwierząt, z których znaczna część jest finansowana lub współfinansowana przez jednostki samorządu terytorialnego.

Konstrukcja ta budzi wątpliwości z kilku, łączących się ze sobą, powodów.

Ustawa nie przewiduje przepadku ani przeniesienia własności psa – jak się wydaje odebranie psa na podstawie art. 10c w formule postanowienia prokuratora ma charakter środka zabezpieczającego porządek publiczny, a nie

orzeczenia o utracie tytułu prawnego do zwierzęcia. Skoro więc właściciel lub opiekun co do zasady zachowuje status właściciela, brak jest dostatecznego uzasadnienia, aby po uprawomocnieniu się postanowienia całkowicie zwolnić go z obowiązku partycypowania w kosztach utrzymania zwierzęcia, przerzucając ten ciężar w całości na podmiot trzeci.

Nie byłoby może w tym jeszcze zasadniczego problemu, gdyby nie fakt, że jednocześnie art. 10d ust. 1 nowoprojektowanej regulacji wyklucza możliwość adopcji lub przekazania psa do domu tymczasowego, co oznacza, że w praktyce pobyt takiego zwierzęcia w schronisku może mieć charakter wieloletni, a tak naprawdę w większości przypadków dożywotni. Model, w którym koszty tak długotrwałego utrzymania ponosi wyłącznie schronisko (a więc pośrednio – jednostki samorządu terytorialnego), rodzi ryzyko istotnego i skumulowanego w czasie obciążenia budżetów samorządowych, znacznie wykraczającego poza jednorazowy koszt interwencji.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na treść uzasadnienia oraz Deklarowane Skutki Regulacji, w których projektodawca szacuje dodatkowe obciążenie budżetów jednostek samorządu terytorialnego na poziomie nieprzekraczającym 1,2 mln zł rocznie. Wydaje się, że szacunek ten odnosi się raczej do jednorazowych lub rocznych kosztów bieżących, nie uwzględniając w pełni efektu kumulacji – rosnącej z roku na rok liczby zwierząt pozostających w schroniskach bezterminowo, bez możliwości ich zbycia w drodze adopcji. Rzeczywiste, długofalowe skutki finansów dla samorządów mogą więc być istotnie wyższe niż wskazane w DSR.

Należałoby rozważyć wprowadzenie mechanizmu częściowego, trwałego współfinansowania kosztów utrzymania psa przez jego właściciela lub opiekuna także po uprawomocnieniu się postanowienia o odebraniu – np. w postaci obowiązku ponoszenia opłaty w określonej wysokości lub proporcji przez czas pobytu zwierzęcia w schronisku (ewentualnie ograniczonego określonym okresem), z zachowaniem możliwości dochodzenia tych należności w trybie egzekucji administracyjnej analogicznie do art. 10f ust. 3.

Rozwiązanie takie:

- 1) utrzymywałoby odpowiedzialność finansową właściciela za skutki zachowania jego zwierzęcia również po formalnym odebraniu psa,
- 2) ograniczałoby ryzyko przerzucenia nieproporcjonalnie dużego, długoterminowego ciężaru finansowego na schroniska i budżety samorządowe.

Alternatywnie, jeżeli projektodawca uzna pełne zwolnienie właściciela z kosztów po uprawomocnieniu się postanowienia za zasadne (np. z uwagi na trudności w skutecznej egzekucji należności od takich osób lub realnego pozbawienia praw właścicielskich), rekomendowane byłoby co najmniej doprecyzowanie w ustawie źródła i mechanizmu rekompensaty tych kosztów jednostkom samorządu terytorialnego, tak aby ciężar finansowy nowej regulacji – uchwalanej na poziomie centralnym – nie obciążał w praktyce budżetów lokalnych bez odpowiedniego pokrycia.

Zagadnienie to ma również wymiar humanitarny. Wykluczenie adopcji przy jednoczesnym braku realnego mechanizmu finansowania długotrwałego pobytu psa w schronisku grozi pogłębiającym się problemem nadmiernej liczby zwierząt w placówkach, co przekłada się nie tylko na koszty ich funkcjonowania, ale również na komfort i dobrostan zwierząt tam przebywających oraz trudności organizacyjne dla instytucji. Przeciążone, niedofinansowane schroniska mają ograniczone możliwości zapewnienia odpowiednich warunków bytowych i weterynaryjnych, co w dłuższej perspektywie może obniżać poziom bezpieczeństwa i dobrostanu wszystkich utrzymywanych tam zwierząt, nie tylko psów odebranych w trybie projektowanego art. 10c.

Zasadnym byłoby też rozważenie możliwości powrotu psa do właściciela po jakimś czasie lub możliwości adopcji, oczywiście wyłącznie po spełnieniu określonych przesłanek (np. intensywnego przeszkolenia) i opinii specjalisty z zakresu behawioryzmu zwierząt. Jest to naszym zdaniem kwestia, która ze względu na społeczną wrażliwość oraz koszty utrzymywania zwierząt, powinna zostać poruszona w toku dyskusji nad Projektem.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Piłonka

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, dnia 9 września 2026 r.

BSA II.021.63.2026

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 3 września 2026 r., znak: SPS-III.020.281.7.2026, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Z poważaniem,

SSN Zbigniew Kapiński
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.281.9.2026

Data wpływu 10.09.26r.

BSA II.021.63.2026

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

I. Przedmiotem opinii jest projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (dalej jako: u.o.z.). W projekcie przewiduje się dodanie do u.o.z. art. 10c–10g, przyznających prokuratorowi kompetencję do wydawania postanowień o odebraniu psa, który zaatakował człowieka lub zwierzę, oraz o nakazaniu właścicielowi „środków bezpieczeństwa”, a także nowy typ wykroczenia (oznaczony w projekcie jako art. 37d) i przepis przejściowy (art. 2).

Jako cel projektu wskazano stworzenie prewencyjnego instrumentu reagowania na psy, które po poważnym ataku stwarzają realne ryzyko ponownej agresji. Sam cel należy uznać za uzasadniony. Obowiązujący obecnie art. 7 u.o.z. pozwala odebrać zwierzę wyłącznie w razie znęcania się nad nim (art. 6 ust. 2 u.o.z.), a instrumenty prawa karnego (przepadek narzędzia z art. 44 § 2 k.k., zatrzymanie rzeczy z art. 217 k.p.k.) uruchamiają się dopiero w związku z przestępstwem i nie służą ocenie przyszłego zagrożenia.

Rdzeniem projektu jest art. 10c ust. 1 u.o.z., zgodnie z którym prokurator „może wydać postanowienie o odebraniu psa właścicielowi lub opiekunowi oraz o umieszczeniu go w schronisku dla zwierząt albo w innym podmiocie zapewniającym warunki bezpiecznego utrzymywania psów stwarzających zagrożenie”, jeżeli pies zaatakował człowieka albo zwierzę domowe lub gospodarskie, powodując uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć, i zachodzi uzasadnione ryzyko ponownego ataku. Wydanie postanowienia poprzedza opinia biegłego z zakresu behawiorystyki zwierząt albo powiatowego lekarza weterynarii (ust. 3–5), z wyjątkiem przypadków niecierpiących zwłoki (ust. 6). Postanowienie podlega natychmiastowemu wykonaniu (ust. 8), wykonuje je Policja na polecenie prokuratora (ust. 9). Artykuł 10d wyłącza odebranego psa z adopcji i przekazania osobie trzeciej; art. 10e wprowadza zażalenie do sądu rejonowego; art. 10f reguluje koszty; art. 10g przewiduje – alternatywnie wobec odebrania – nakazanie właścicielowi środków bezpieczeństwa. Artykuł 37d (w numeracji projektu) penalizuje jako wykroczenie przekazanie odebranego psa osobie trzeciej oraz utrudnianie wykonania postanowienia, z możliwością orzeczenia zakazu posiadania psów do 5 lat.

Konstrukcja przyjętych rozwiązań jest swoistą hybrydą – przesłanki materialne i sposób ich oceny (opinia specjalistyczna, ocena ryzyka, środki mniej dolegliwe) są typowe dla prawa administracyjnego, natomiast forma działania (postanowienie prokuratora, zażalenie za pośrednictwem prokuratora w terminie 7 dni, brak skutku suspensywnego, „prawomocność”) zaczerpnięta jest z procedury karnej. Projekt nie rozstrzyga jednak, w ramach jakiego postępowania prokurator działa, ani jakie przepisy proceduralne stosuje się w sprawach nieuregulowanych.

II. Zadania prokuratury określa ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze. Zgodnie z art. 2 tej ustawy prokuratura wykonuje zadania w zakresie ścigania przestępstw oraz stoi na straży praworządności, a katalog zadań z art. 3 § 1 pozostaje otwarty na „inne czynności

określone w ustawach". Z formalnego punktu widzenia ustawodawca może więc powierzyć prokuratorowi nową kompetencję ustawą szczególną. Ocena projektu nie sprowadza się jednak do pytania, czy wolno tak uczynić, lecz czy jest to rozwiązanie systemowo poprawne.

Wszystkie dotychczasowe kompetencje prokuratora do ingerowania w prawa jednostki mają charakter instrumentalny wobec postępowania karnego: środki zapobiegawcze, zatrzymanie rzeczy, zabezpieczenie majątkowe, przeszukanie – są środkami służącymi realizacji celów procesu i wygasają wraz z nim. Poza procesem karnym prokurator występuje jako rzecznik praworządności i uczestnik postępowań prowadzonych przez inne organy (art. 7 i art. 55 i n. k.p.c., art. 182–189 k.p.a.), nigdy zaś jako organ rozstrzygający w pierwszej instancji o prawach i obowiązkach obywatela w sprawie niekarnej. Projekt zrywa z tym modelem. Kompetencja z art. 10c i 10g u.o.z. nie jest środkiem procesowym: jej przesłanką nie jest podejrzenie przestępstwa, lecz zdarzenie faktyczne (atak psa) i prognoza behawioralna, jej celem nie jest zabezpieczenie procesu, lecz ochrona bezpieczeństwa publicznego, jej trwanie jest niezależne od losów jakiegokolwiek postępowania. Jest to zatem klasyczna kompetencja z zakresu administracji porządkowej, którą w polskim systemie prawa wykonują wójt (art. 7 i art. 10 u.o.z.), Policja albo Inspekcja Weterynaryjna.

Rozwiązanie takie jest szczególnie wątpliwe dlatego, że znaczna część zdarzeń objętych art. 10c ust. 1 w ogóle nie będzie przedmiotem postępowania karnego. Atak psa na inne zwierzę z reguły nie stanowi przestępstwa właściciela; pogryzienie człowieka bardzo często wyczerpuje jedynie znamiona wykroczenia z art. 77 k.w., w którym oskarżycielem publicznym co do zasady jest Policja. W takich sprawach prokurator z reguły nie prowadzi żadnego postępowania, nie ma określonej właściwości miejscowej, nie dysponuje materiałem dowodowym ani źródłem informacji, którym dowiadywałby się o zdarzeniu (projekt nie nakłada na nikogo obowiązku zawiadamiania prokuratora o ataku). Kompetencja pozostałaby więc w tym zakresie martwa albo byłaby wykonywana bez proceduralnych ram. Argument uzasadnienia, iż „atak psa bardzo często pozostaje w związku z postępowaniem karnym lub sprawdzającym”, przemawia co najwyżej za przyznaniem prokuratorowi środka tymczasowego w ramach tego postępowania, a nie za powierzeniem mu samodzielnej kompetencji orzeczniczej.

Powierzenie prokuratorowi tej roli jest też wątpliwe z punktu widzenia zasady obiektywizmu (art. 4 k.p.k.). W sprawach, w których toczy się postępowanie przygotowawcze przeciwko właścicielowi (art. 155, 156, 157 lub 160 k.k.), ten sam prokurator byłby jednocześnie organem ścigania i przyszłym oskarżycielem oraz organem rozstrzygającym o mieniu tej osoby w oparciu o ustalenie, że „pies zaatakował” – a więc o fakt bezpośrednio relewantny dla zarzutu. Rozstrzygnięcie o psie zapadałoby przed jakąkolwiek sądową weryfikacją przebiegu zdarzenia, a jego uzasadnienie musiałoby zawierać ustalenia faktyczne co do okoliczności ataku.

Ponadto art. 10g wprowadza kompetencję prokuratora do nakazywania właścicielowi zachowań o charakterze czysto porządkowym (smycz, kaganiec, zabezpieczenie nieruchomości, konsultacja behawioralna). Prokuratura nie dysponuje aparatem ani kompetencjami kontrolnymi pozwalającymi nadzorować wykonywanie takich nakazów. Sam projekt nie wskazuje, kto miałby to czynić, a nieprzestrzeganie nakazu nie jest nawet spenalizowane (art. 37d obejmuje jedynie przekazanie psa i utrudnianie odebrania). Prokurator otrzymałby więc uprawnienie władcze, którego skuteczność zależałaby od dobrej woli adresata.

Podsumowując obecne uwagi wskazać należy, że projekt lokuje w prokuraturze zadanie obce jej funkcji ustrojowej, oderwane od procesu karnego i pozbawione instrumentarium

wykonawczego, przy czym skala potencjalnych spraw (uzasadnienie mówi o około 27 000 pogryzień rocznie) może stanowić realne obciążenie dla prokuratury.

III. Projekt posługuje się pojęciami k.p.k. (postanowienie, zażalenie za pośrednictwem prokuratora, termin 7 dni, prawomocność, natychmiastowa wykonalność), lecz nie zawiera przepisu wskazującego, że w zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. W konsekwencji nie wiadomo, czy do postanowienia stosuje się art. 94 i 98 k.p.k. (elementy i uzasadnienie), art. 100 k.p.k. (doręczenie z pouczeniem), art. 96 k.p.k. (udział w posiedzeniu), art. 427–428 k.p.k. (wymogi zażalenia), art. 437 k.p.k. (rodzaje rozstrzygnięć), art. 463 k.p.k. (przychylenie się do zażalenia) czy art. 426 k.p.k. (niezaskarżalność orzeczenia sądu odwoławczego). Nie wiadomo też, czy od postanowienia sądu rejonowego przysługuje dalszy środek. Bez klauzuli odsyłającej sądy staną przed koniecznością konstruowania procedury w drodze analogii, co w sprawach dotyczących ingerencji w prawo własności jest niedopuszczalne.

Artykuł 10e ust. 1 wskazuje „sąd rejonowy właściwy dla miejsca prowadzenia postępowania”. Jeżeli chodzi o postępowanie przygotowawcze, przepis pozostaje w niejasnej relacji z art. 329 § 1 i art. 465 § 2 k.p.k., w myśl których zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji – a więc niekoniecznie sąd rejonowy. Jeżeli zaś postępowanie karne się nie toczy, „miejsce prowadzenia postępowania” nie istnieje i przepis staje się pusty. Konieczne jest tu jednoznaczne określenie sądu (np. sąd rejonowy, w którego okręgu wydano postanowienie) albo pełne odesłanie do k.p.k.

Samo zażalenie przysługuje wyłącznie właścicielowi albo opiekunowi. Projekt pomija osobę pokrzywdzoną atakiem, której – gdyby środek działał w ramach postępowania przygotowawczego – przysługiwałby status strony (art. 299 § 1 k.p.k.). Nie przewidziano zaskarżalności postanowienia o uchyleniu odebrania (art. 10c ust. 7) ani odmowy zastosowania środka, nie przewidziano też inicjatywy wnioskowej pokrzywdzonego, wójta czy Policji. Jeżeli w projekcie świadomie odstąpiono od ogólnych reguł k.p.k., to kwestię tę należy rozstrzygnąć wprost.

Projekt nie zawiera żadnej normy kolizyjnej z art. 217 i n. k.p.k. (pies jako dowód rzeczowy – z mocy art. 1 ust. 2 u.o.z. przepisy o rzeczach stosuje się odpowiednio), art. 44 § 2 k.k. (przepad psa jako narzędzia przestępstwa umyślnego – sytuacja z art. 10c ust. 2 *in fine*), art. 35 ust. 3 u.o.z. (przepad zwierzęcia) ani art. 7 u.o.z. (czasowe odebranie decyzją wójta). W efekcie ten sam pies może być jednocześnie przedmiotem zatrzymania procesowego, decyzji wójta i postanowienia prokuratora, a projekt nie mówi, które rozstrzygnięcie ma pierwszeństwo, ani jak zakończenie postępowania karnego wpływa na byt postanowienia z art. 10c. Dla porównania art. 7 ust. 6 u.o.z. wyraźnie wiąże los odebranego zwierzęcia z rozstrzygnięciem sądu karnego. Projekt takiej klamry nie ma – postanowienie prokuratora „przeżywa” każde zakończenie procesu, w tym stwierdzenie, że do zdarzenia w ogóle nie doszło w opisany sposób.

Artykuł 10c ust. 3 traktuje równorzędnie opinię „biegłego z zakresu behawiorystyki zwierząt” i opinię powiatowego lekarza weterynarii. W terminologii k.p.k. biegłym jest osoba powołana postanowieniem (art. 193–194 k.p.k.), podlegająca wyłączeniu i odpowiedzialności za fałszywą opinię. Powiatowy lekarz weterynarii jest natomiast organem Inspekcji Weterynaryjnej, a jego wypowiedź jest stanowiskiem organu, nie opinią biegłego. Projekt nakłada na ten organ nowe zadanie (sporządzanie opinii w 21 dni, udział w każdym odebraniu psa – art. 10c ust. 9) bez zmiany ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej i bez oszacowania obciążenia. „Behawiorystyka zwierząt” nie jest zawodem regulowanym ani specjalnością figującą na listach biegłych sądowych,

co przy skali spraw uczyni pozyskanie opinii w terminie iluzorycznym. Terminy z ust. 5 i 6 (21 i 14 dni) sformułowano bezosobowo („opinię uzyskuje się”), bez wskazania adresata obowiązku i bez sankcji za ich przekroczenie – w szczególności projekt nie przewiduje, że nieuzyskanie opinii w terminie z ust. 6 skutkuje utratą mocy postanowienia i zwrotem psa, co w przypadku środka wykonywanego natychmiastowo jest gwarancją niezbędną.

Artykuł 10f obciąża właściciela kosztami do dnia uprawomocnienia się postanowienia, a od tego dnia – podmiot, któremu psa przekazano. Odwraca to logikę procesową: właściciel płaci w okresie, w którym kwestionuje zasadność środka, a po jej prawomocnym potwierdzeniu koszty przejmuje podmiot publiczny lub schronisko – bezterminowo. Ustęp 2 („w razie uchylecia koszty ponosi Skarb Państwa”) nie wskazuje organu ani trybu zwrotu kosztów już poniesionych przez właściciela; ustęp 3 odsyła do egzekucji administracyjnej, choć wierzytelem byłoby schronisko – podmiot niebędący organem i niedysponujący tytułem wykonawczym. W modelu k.p.k. koszty ustala się w postanowieniu (art. 626 § 2 k.p.k.), a wydatki na biegłych ponosi tymczasowo Skarb Państwa (art. 619 § 1 k.p.k.); w modelu art. 7 u.o.z. – w decyzji wójta. Projekt nie wybiera żadnego z tych rozwiązań.

IV. Odebranie psa jest ingerencją w prawo własności. Sam fakt, że następuje w formie postanowienia organu niesądowego z kontrolą sądową w trybie zażalenia, jest akceptowalny, jako czyniący zadość art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji (art. 176 ust. 1 dotyczy postępowań od początku sądowych). Problem leży jednak w tym, że projekt nie określa czasu trwania środka, nie przewiduje przepadku ani innego rozstrzygnięcia o własności, a jednocześnie w art. 10d wyklucza powrót psa do jakiejkolwiek osoby fizycznej. Powstaje bezterminowy stan, w którym właściciel pozostaje formalnie właścicielem (z konsekwencjami np. z art. 431 k.c.), lecz jest trwale pozbawiony posiadania, bez możliwości wystąpienia po upływie czasu o weryfikację prognozy (np. po przeszkoleniu psa) i bez możliwości zrzeczenia się własności. Jest to faktyczne wywłaszczenie z prawa do rzeczy ruchomej bez orzeczenia o przepadku – konstrukcja nieznana polskiemu prawu i trudna do pogodzenia z zasadą, że ograniczenia własności muszą być konieczne i najmniej dolegliwe. Środek powinien być albo czasowy (z maksymalnym terminem i okresową weryfikacją), albo kończyć się orzeczeniem sądu o przepadku na rzecz gminy lub Skarbu Państwa.

Wymaga uwydatnienia, że przesłanka „uszkodzenia ciała” bez progu ciężkości obejmuje każde zadrapanie. W tym ujęciu warto podkreślić brak wyłączeń dla psów służbowych Policji, Straży Granicznej, Sił Zbrojnych i służb ratowniczych, psów asystujących, psów pasterskich oraz sytuacji, w których pies bronił właściciela lub był prowokowany. Wyjątek z art. 10c ust. 2 dotyczy jedynie wtargnięcia na teren i tylko osoby, która „doznała uszczerbku na zdrowiu” – literalnie nie obejmuje więc wypadku, w którym osoba wtargnięta poniosła śmierć, co jest oczywistym błędem konstrukcyjnym.

Katalog środków bezpieczeństwa z art. 10g ust. 2 jest otwarty („w szczególności”), co oznacza, że prokurator mógłby nakładać na obywatela obowiązki nieprzewidziane w ustawie. Ograniczenia wolności i praw muszą wynikać z ustawy (art. 31 ust. 3), a nie z uznania organu. Pojęcia „dom tymczasowy” i „podmiot wyspecjalizowany w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie” są niezdefiniowane, przy czym ten ostatni miałby przetrzymywać psy dożywotnio.

Projekt zakłada umieszczanie psów w schronisku „właściwym ze względu na miejsce zamieszkania właściciela” i obciąża je kosztami od uprawomocnienia się postanowienia. Schroniska prowadzą lub finansują gminy w ramach zadania własnego z art. 11 ust. 1 u.o.z., które

dotyczy zwierząt bezdomnych (art. 4 pkt 16 u.o.z.). Co oczywiste, pies odebrany właścicielowi bezdomny nie jest. Projekt nie zmienia art. 11 ani 11a u.o.z., nie nakłada na gminę obowiązku przyjęcia psa, nie tworzy pojęcia schroniska „właściwego” i nie wskazuje źródła finansowania – mimo że DSR szacuje koszty samorządów na około 1,2 mln zł rocznie, a rubryka „wykaz źródeł finansowania” jest kopią rubryki o skutkach finansowych. Nakładanie na gminy nowego zadania bez zmiany podziału dochodów publicznych nakazuje zadać pytanie o zgodność proponowanej regulacji z art. 167 ust. 4 Konstytucji.

V. Projekt po art. 37c dodaje art. 37d, tymczasem u.o.z. zawiera już art. 37d (przepis karny dotyczący naruszenia wymogów utrzymywania kurcząt brojlerów) oraz art. 37e (nabywanie zwierząt domowych na targowiskach), a art. 37c jest przepisem uchylonym. Uchwalenie projektu w tym kształcie prowadziłoby do istnienia dwóch artykułów o tym samym numerze albo do nowelizacji dorozumianej (§ 86 ZTP). Nowy przepis powinien być oznaczony jako art. 37f i dodany po art. 37e (§ 89 ust. 1 ZTP). Jest to błąd dyskwalifikujący tekst w obecnej postaci i wskazujący, że projekt przygotowano bez odniesienia do aktualnego tekstu ustawy.

Artykuł 1 projektu powołuje wyłącznie tekst jednolity z 2023 r. (Dz. U. poz. 1580). Po tym tekście ustawa była kilkakrotnie nowelizowana m.in. ustawą z dnia 7 listopada 2025 r. (Dz. U. poz. 1696) czy ustawą z dnia 15 maja 2026 r. (Dz. U. poz. 737). Zgodnie z § 158 ZTP należy wskazać ostatni tekst jednolity oraz wszystkie późniejsze zmiany. Z uwagi na powyższe należy starannie zweryfikować kompletność metryczki, w tym ewentualne zmiany wynikające z innych ustaw uchwalonych w latach 2025–2026.

Odniesć należy się również do kwestii jednolitości terminologicznej w ramach projektu. Ten sam podmiot określany jest raz jako „inny podmiot zapewniający warunki bezpiecznego utrzymywania psów stwarzających zagrożenie” (art. 10c ust. 1), raz jako „podmiot wyspecjalizowany w utrzymywaniu psów stwarzających zagrożenie” (art. 10d ust. 2 pkt 2). Projekt niekonsekwentnie posługuje się spójnikami „lub” i „albo” („właściciela lub opiekuna” obok „właścicielowi albo opiekunowi”; „uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia albo śmierć”, gdzie skutki mogą wystąpić łącznie, więc właściwa jest alternatywa łączna). Katalog skutków miesza terminologię cywilistyczną („uszkodzenie ciała” – art. 444 k.c.) z karnistyczną („uszczerbek na zdrowiu” – art. 156–157 k.k.); należy oprzeć się na jednej siatce pojęciowej i wprowadzić próg ciężkości. Nazwę formacji należy pisać „Policja” (art. 10c ust. 9 używa małej litery), zgodnie z pozostałymi przepisami u.o.z. Pojęcie „środki bezpieczeństwa” koliduje z utrwalonym w prawie karnym pojęciem „środków zabezpieczających” i z użyciem tego terminu w innych ustawach; wskazane jest np. „obowiązki w zakresie utrzymywania psa”.

Artykuł 10c ust. 3 stanowi, że postanowienie może być wydane „wyłącznie” po zasięgnięciu opinii, a ust. 6 dopuszcza wydanie go bez opinii. Słowo „wyłącznie” należy usunąć albo ust. 3 opatrzyć zastrzeżeniem odsyłającym do ust. 6.

Artykuł 10g ust. 2 pkt 2 (zakaz spuszczenia psa ze smyczy poza terenem prywatnym) co najmniej częściowo pokrywa się z zakazem z art. 10a ust. 3 u.o.z., a pkt 1 – obowiązki wynikające z regulaminów utrzymania czystości i porządku uchwalanych na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Należy również rozważyć zasadność utrzymywania art. 10c ust. 8 („podlega natychmiastowemu wykonaniu”) wspólnie z art. 10e ust. 3 zdanie pierwsze („wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania”).

Artykuł 10g ust. 4 przewiduje, że w razie niewykonywania nałożonych obowiązków prokurator „może wydać postanowienie o odebraniu psa na podstawie art. 10c ust. 1”. Artykuł 10c ust. 1 wymaga jednak ponownego spełnienia wszystkich przesłanek, w tym jak się wydaje, uzyskania nowej opinii. Jeżeli intencją jest, by niewykonanie nakazu stanowiło samodzielną podstawę odebrania, przepis musi to stanowić wprost.

W zakresie przepisu przejściowego (art. 2 projektu) zwrot „postępowania wszczęte i niezakończone w sprawach dotyczących ataków psów” nie identyfikuje żadnej kategorii postępowań (karnych? wykroczeniowych? administracyjnych z art. 7 u.o.z.?). Zdanie drugie („informacje o wcześniejszych atakach mogą być uwzględniane...”) nie jest normą przejściową, lecz trwałą normą merytoryczną dotyczącą oceny ryzyka i powinno – jeżeli jest potrzebne – znaleźć się w art. 10c ust. 4. Ponadto przepis rozciąga nową, dolegliwą regulację na zdarzenia sprzed jej wejścia w życie; przy środkiem o charakterze prewencyjnym nie jest to wykluczone, lecz wymaga wyraźnego uzasadnienia, którego projekt nie zawiera.

Nowe art. 10c–10g umieszczono w rozdziale 2 („Zwierzęta domowe”), podczas gdy instytucja odebrania zwierzęcia uregulowana jest w art. 7 w rozdziale 1. Powstają dwa równoległe reżimy odebrania (administracyjny – wójt, SKO, sąd administracyjny; *quasi*-karny – prokurator, sąd rejonowy) o odmiennych przesłankach, terminach zaskarżenia (3 i 7 dni) i regułach kosztowych, bez normy rozgraniczającej. Zgodnie z § 2 i § 5 ZTP ustawa powinna regulować daną dziedzinę wyczerpująco i spójnie. W tym ujęciu wskazane jest rozważenie rozbudowy art. 7 zamiast tworzenia równoległej instytucji.

VI. W podsumowaniu należy wskazać, że projekt trafnie identyfikuje lukę w systemie prawa, lecz proponuje jej wypełnienie za pomocą konstrukcji systemowo obcej polskiemu porządkowi prawnemu: prokurator jako organ administracji porządkowej orzekający bezterminowo o mieniu obywatela w ramach procedury niepełnej i niedookreślonej. W związku z tym stwierdzić należy, że dalsze procedowanie projektu wymaga jego zasadniczych zmian.